

על משמר שלטון החוק

דברי הספד שנשא שופט בית המשפט העליון נעם סולברג בהלוויתו של יוסף חריש ז"ל, היועץ המשפטי השמיני לממשלה ולשעבר סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב

נעם סולברג

ואחרי ככלות הכל, רגעי ההכרעה. ידעת לקלף את הקליפות, לפזר את הערפל, להתעלם מכל שיקול זר, לחתור אל האמת. עמדת על משמר שלטון החוק. ידעת לדבר קשות עם ראשי ממשלה, עם שרים ושועים, אך לא עשית את תפקידך עטרה להתגדל בה, ולא סיפרת תפארתך בראש חוצות כדי שלא להתכבד בקלונם של אחרים. היית, יוסף, "מן הנעלבין ואינם עולבין, שומעים חרפ-תם ואינם משיבים, עושים מאהבה ושי-מחים בייסורים, שעליהם הכתוב אומר: 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'". פע-מים רבות היה צורך בגבורה של ממש כדי להבליג. היו לך תעצומות הנפש לך. לא כותרת יום המחר הייתה בראש מעייניך, לא גערה של פוליטיקאי, לא ציון של עיתונאי, לא קללה של רב. שלטון החוק וכבוד האדם באשר הוא אדם היו עיקר;

**לא כותרת יום המחר הייתה
בראש מעייניך, לא גערה של
פוליטיקאי, לא ציון של עיתונאי,
לא קללה של רב. שלטון החוק
וכבוד האדם באשר הוא אדם
היו עיקר; השאר - טפל**

יוסף, אהבתיך. את מאור הפנים. את השכל הישר. את הלב ואת הנשמה. את האופק הרחב. את השפה. התייצבתי לפניך כפרח משפטים לפני למעלה מ-20 שנה, להתמחות, ולאחר-ריה כעוזר משפטי. מורי ורבי היית: בהליכות ובהליכים, בדרך ארץ ובמשפט. בסדר הזה. מה רב טובך אשר צפנת לבאים בקרבך. הקדמת שלום לכל אדם. שלום כן, אמיתי, מתעניין, דורש טוב. "צדק צדק תרדוף", אמרת ועשית, כדב-רי חז"ל: צדק בצדק. לא בדרך חתחתים, לא בעקיפין, אלא במישרין. צדק במהות וצדק בפרוצדורה. תפקיד קשה הוא היועץ המשפטי לממשלה, יש שיאמרו קשה מנשוא. ראיתיך, יוסף, בדיונים ארוכים אל תוך הלילה, בלבטים, הררי ניירות, שלל עצות.

צילום: צביקה ישראלי, לע"מ

בטקס חילופי יועצים בשנת 1993, עם ראש הממשלה יצחק רבין והיועץ הנכנס מיכאל בן-יאיר

ישיבה של מנכ"ל כל משרדי הממשלה שכונסה בהחלטות בראשו-תך, כשתוקן חוק יסודות התקציב ובוטלו באחת הכספים הייחודיים. מוסדות הציבור הנתמכים חישבו להישבר, והיה צורך מייד דחוף ביותר בקביעת קריטריונים לחלוקת תמיכות. ואתה בשלך; לא החילות במלאכה כל עוד במילה לועזית עסקינן: קריטריון. לא נת-קררה דעתך עד אשר הגית את המינוח העברי ההולם, וייקרא שמו בישראל: תבחין. זכות היוצרים על המילה "התמחרות" נתונה לך. הצעת "תחלוקה" במקום "פרצלציה" ועוד לרוב.

ראוי ללמוד וללמד את הנחיותיך כיועץ משפטי לממשלה, לחקור ולדרוש בהחל-טות שיצאו מתחת ידך; חלקן יפות לשעתן, חלקן לדורות. יש בהן שנויות במחלוקת, יש שצדקתן התבררה רק בדיעבד. הצד השווה בכולן: רגש ותבונה.

**ראוי ללמוד וללמד את הנחיותיך
כיועץ משפטי לממשלה ולדרוש
בהחלטותיך; חלקן יפות לשעתן, חלקן
לדורות. יש בהן שנויות במחלוקת,
יש שצדקתן התבררה רק בדיעבד.
הצד השווה בכולן: רגש ותבונה**

השאר – טפל.
ראיתך דן ומחליט בבקשות לעיכוב הליכים פליינים, עניינים פעוטים לכאורה של פלוני שחלה ואלמוני שירד מנכסיו וביקשו שלא להמשיך בהליכים נגדם. מה כל אלה אל מול חוות דעת משפטית לראש הממשלה בעניין ציבורי מסעיר העומד על הפרק? אך אתה, כדרכך, ראית כל אדם כעולם ומלואו. ברגש, בשכל ובשקדנות, דנת מדי יום ביומו והחלטת בבקשות מעין אלה לעיכוב הליכים. אגב כך תיקנת לשון וסגנון בהמלצות הפרקליטות, כי השפה העברית יקרה לך מזהב ומפז.

גם מורה ללשון היית לי, כמו לכל מי שבא בצל קורתך. מילון אבן שושן בל-שכתי היום, כפי שהיה בלשכתך אז, הוא הספר המשומש והבלוי, יותר מספרי החוקים ומכרכי פסקי הדין. זכורה לי

עם ראש הממשלה שמעון פרס, 1986 צילום: יעקב סער, לע"מ

לי, חידשת מונחים בשפה העברית, השפעת שפע רב וגמלת חסדים טובים. את מידת החסד הטבעת גם בצאצאיו. תהא זו לנחמה בירושלים נולדת, ספוג באהבת אלוקים ואדם, ואל עפרה אתה שב.

תהא נשמתך צרורה בצרור החיים.

דברי ההספד נישאו בהלוויה שנערכה ביום 8.11.13

עם מזכיר הממשלה יוסי ביילין, 1986 צילום: יעקב סער, לע"מ

עוד מעט קט שעת בין ערביים של ערב שבת קודש פרשת "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה". מקשה רש"י, מדוע צריכה התורה לכ- תוב כי יעקב - אבי יוסף בנו האהוב - יצא מבאר שבע והלך לחרן, ולא אמרה בפשטות כי הלך מבאר שבע לחרן. "אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם. שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה, הוא זיוה הוא הדרה. יצא משם, פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה". אף אתה יוסף, פטירתך מאיתנו עושה רושם. הטבעת חותם במשפט הישרא-

פרשות בולטות

קו 300, ויסות המניות, אריה דרעי

ומה יהיה עם אוטובוס 300? והוא השיב: 'אני לוקח את סמכות היועץ המשפטי'. אמרתי: בשום פנים לא. אני מקבל עליי את משרת היועץ על כל בעיותיה ותלאותיה". בסופו של דבר מונה חריש וכיועץ התעקש על קיום חקירה משטרתית, עניין שהוביל לחנינות שהעניק למעורבים הנשיא דאז חיים הרצוג.

פרשות נוספות שבהן עסק בתפקידו כיועץ משפטי לממשלה: ויסות המניות (קבע שאין מרמה בפעולות מנהלי הבנקים ואין להגיש כתב אישום, החלטה שנהפכה באופן חריג על ידי בג"ץ); גירוש פעילי חמאס ללבנון (נתן חוות דעת שאיפשרה את גירושם); עיזאת נפסו; משפטו של ג'ון דמיאניוק. בשלהי כהונתו החליט על העמדתו לדין של אריה דרעי וסירב להגן בבג"ץ על עמדת ראש הממשלה רבין שסבר כי דרעי לא חייב לפרוש בעקבות כתב האישום.

יוסף חריש נולד בירושלים למשפחה דתית ולמד בישיבת תפארת צבי. בתקופת הצנע שימש כעוזרו האישי של שר האספקה והקיצוב דב יוסף, ובה בעת למד משפטים באוניברסיטה העברית. לאחר מכן הצטרף לפרקליטות המדינה. בגיל 35 מונה לשופט בבית משפט שלום ואחר כך לשופט בבית המשפט המחוזי בתל אביב, בו הגיע לדרגת סגן נשיא. ביוני 1986 מונה חריש לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה בעקבות פרשת קו 300 והדחתו של היועץ שקדם לו, יצחק זמיר. מינויו של חריש ספג ביקורת. "ציפו ממנו (מזמיר) וממני לסגור את תיק החקירה בפרשת קו 300", הודה חריש בכנס מיוחד של היועצים המשפטיים לממשלה לדורותיהם שקיימה לשכת עורכי הדין בשנת 2010. "בשיחתי עם שר המשפטים הממנה יצחק מודעי ז"ל הוא שאל אותי אם אהיה מוכן לקבל את משרת היועץ המשפטי בלי לטפל באוטובוס 300. שאלתי,

מיסוי מקרקעין - דירת מגורים כרך א

מאת: פרופ' יצחק הדרי

הפרסום היסודי והמקיף ביותר על תיקון 76 לחוק מיסוי מקרקעין ערוך בבהירות ובפשטות

בקרב ייצא לאור החלק השני של כרך א הפותח את המהדורה השלישית של הספר "מיסוי מקרקעין" מאת פרופ' יצחק הדרי.

החלק השני של הספר כולל דיון נרחב בפטורים ממס שבח החלים במכירת דירת מגורים:

- הפטור על פי החוק הישן, החל על מכירות שנעשו עד סוף שנת 2013.
- הפטור למעשה לפי הוראות המעבר בחוק החדש, אשר יחול על מכירות שייעשו בשנים 2014-2017.
- החישוב הלינארי לפי החוק משנת 2014, אשר יחול על מכירות שייעשו החל משנת 2014 ואילך.

החלק השני מכיל גם את הפסיקה האחרונה בתחום ואת הוראות הביצוע של רשויות המס.

החלק הראשון של הספר מביא את כל חידושי המס, לרבות פינוי ובינוי ותמ"א 38, עוסק בהגדרות במיסוי מקרקעין, דן בזכות במקרקעין שהיא מרכיב הכרחי בהגדרת "אירועי מס" לפי החוק, עוסק ב"מכירה" ובאירועי המס החוסים תחת כנפי הגדרתה, דן בהגדרת "שווי" לפי החוק ובחריגים לה, ועוסק בהוראות השעה החלות על דירת מגורים.

הספרים נכתבו בהשתתפות רוח"ח והמשפטן טארק דיביני.

<p>כרך א חלק ראשון ושני</p> <p>1,500 ש"ח</p> <p>במקום 1,800 ש"ח (כולל מע"מ ודמי משלוח)</p> <p>בתוקף עד 28/2/2014</p>	<p>כרך א חלק שני</p> <p>800 ש"ח</p> <p>במקום 900 ש"ח (כולל מע"מ ודמי משלוח)</p> <p>בתוקף עד 28/2/2014</p>	<p>כרך א חלק ראשון</p> <p>800 ש"ח</p> <p>במקום 900 ש"ח (כולל מע"מ ודמי משלוח)</p> <p>בתוקף עד 28/2/2014</p>
---	--	--

* כרך א (חלק שני) יראה אור בתחילת שנת 2014.

אתיקה של שופטים

מאת: ד"ר גבריאל קלינג

הספר **אתיקה של שופטים** - מטרתו להיות מורה נבוכים לשופטים ולציבור בשאלות הנוגעות לאתיקה. גם בהסירו את גלימת השופט, אין השופט משתחרר מהמגבלות החלות עליו מתוקף תפקידו. הלכות האתיקה מנחות את השופט הן בדרכי הבית המשפט והן מחוצה לו. הספר מציג את המשנה הסדורה העומדת ביסוד הכללים וההחלטות והוא ממקד את ההתייחסויות הרבות והשוונות המצויות בחקיקה, בפסיקה, בהחלטות של ועדת האתיקה של השופטים ובפרסומים של נציגי תלונות הציבור על שופטים. כל אלה יקלו על השופט למצוא דרכו ולדעת כיצד לנהוג.

בצד אלה, חשוב לאפשר לציבור הרחב להבין את המגבלות החלות על ציבור השופטים ולשמר גשר בין מערכת המשפט ובין הציבור בכללותו. הנזקק לבתי המשפט, אם כעורך דין אם כבעל דין, הסבור ששופט שגה בעניין שבדין, יכול לבקר את דרכו של השופט על ידי תקיפת ההחלטה של השופט בדרכו של ערעור לעומת זאת, במקרים שבהם נראה כי השופט סטה מדרכו ראוי בתחום האתי, יוכל הספר לשמש את כלל הציבור הנזקק לבתי המשפט.

ד"ר **גבריאל קלינג**, לשעבר סגן נשיא של בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, היה מבין מניחי היסודות לכללי האתיקה לעורכי הדין וספרו 'אתיקה בעריכת דין' הפך לאבן יסוד בתחום זה בישראל. ד"ר קלינג היה גם שותף בפיתוחן של הלכות האתיקה של שופטים. כללי האתיקה לשופטים התשס"ז-2007 נוסחו על ידי ועדה שהוא היה חבר בה, ואשר בראשה ישב השופט מ' חשין, מי שהיה משנה לנשיא בית המשפט העליון.

כן היה המחבר במשך 12 שנה חבר בוועדת האתיקה של השופטים. ועדה זו דנה במאות פניות של שופטים שביקשו הנחיה בעניינים אתיים שבהם נתקלו בדרכם בעולם המשפט ומחוצה לו. ספרו הנוכחי של ד"ר קלינג מסכם את כלל המקורות הנוגעים לתחום האתיקה של שופטים בישראל והוא פרי מחקר מעמיק בן שנים המשלב לימוד שיטות מקבילות במדינות אחרות.

הספר מונה כ-500 עמודים (כולל מפתחות).

630 ש"ח

במקום 780 ש"ח (כולל מע"מ ודמי משלוח)

בתוקף עד 31/1/2014

להזמנות: **1-800-225-233**

"בית אופקים" - דרך מנחם בגין 82 ת"א 6713829, ת.ד. 14152 תל-אביב 6114101 טל': 03-6368222, פקס: 03-5624424 info@lawpub.co.il

